

Simbol vsega, kar je šlo pri privatizaciji narobe

Primož Cirman

Igor Lah, leta 1965 rojeni diplomirani inženir elektrotehnike in računalništva, je vzpon od finančnika do enega najbolj razvpitih privatizacijskih baronov začel v nekdanji Kompasovi borzno-posredniški diviziji. To je v začetku 90. let prejšnjega stoletja kratek čas vodil **Matjaž Gantar**. Že v zlatih časih certifikatske mrzlice, leta 1994, je Lah odšel na svoje. Ustanovil je družbo za upravljanje Divida, kmalu postal njen večinski lastnik in leta 1997 kot prvi na borzo uvrstil dva svoja pida, Kompas 1 in Kompas 2.

Še istega leta je ATVP Dividi odvzela dovoljenje za upravljanje investicijskih skladov zaradi sporne preprodaje delnic Mercatorja, domnevno na škodo njenih pidov. Čeprav je ovažbo zoper Laha vložila aprila 1998, je do obtožnice minilo šest let. Lah je imel namreč »smolo«, da je bil njegov spis eden od 377 spisov, ki so se »zatakneli« v omari tožilca **Mirana Železnika**. Sodišče ga je v drugem poizkusu (prvič je bil oproščen) obsodilo na pol leta pogojne zaporne kazni in plačilo 20.000 evrov, a je vložil pritožbo.

Svojevrstna ironija privatizacijske zgodovine je, da je moral Lah nekajkrat na sodišče zaradi 135.000 evrov, ki naj bi jih pridobil v enem dnevu s preprodajo delnic Mercatorja. V dobrem desetletju je namreč neovirano na veliko selil denar v tujino in s hojo po robu prevzemne

zakonodaje ali celo onkraj nje kupoval podjetja. Ta je finančno izčrpaval in v nekaterih primerih tudi likvidiral.

Podjetja (Gradis SPO, Liv Postojna, Rašica Holding, Steklarna Hrastnik) je kupoval skoraj izključno zaradi njihovih nepremičnin. »Ker ne znam delati z ljudmi, me zanimajo le nepremičnine,« je znal povedati v krogu poslovnih partnerjev.

Lah je tako imel ključno vlogo pri uničenju Gradbenega podjetja Grosuplje (GPG), ki ga je v času vladavine stare LDS leta 2003 kupil od države.

Nekdanjega gradbenega velikana je v štirih letih z izločitvami nepremičnin v nova podjetja spremenil v zadolženo lupino. To je leta 2007 prodal **Borisu Dolamitu**, nekdanjim sodelavcem na Kompasu Fintrade, ki jo je lani dokončno spravil v stečaj. V dobrem spominu ga nima več sto delavcev iz Lika Vrhnike in logaškega Kljaja, ki ju je deloma ali v celoti poslal v likvidacijo, in na tisoče **malih delničarjev** naslednic Kompasovih, Capinvestovih in Nikinih pidov. Te je do začetka finančne krize skoraj v celoti po zelo nizkih cenah

iztisnil iz svojega imperija, pri čemer pri metodah ni skoparil z »inovativnostjo«. Družbe je pripajal, močno zmanjševal njihov kapital ali do onemoglosti prenašal njihovo premoženje. »Do **malih delničarjev** je bolj krut kot Darko Horvat,« je leta 2006 dejal eden od njih. Kombinacija dobrih zvez pri bankirjih,

šibkih regulatorjev, neznanja pri preganjanju »novega« gospodarskega kriminala, počasnih sodišč in lukenj v zakonodaji, ki jih politika pod vplivom močnega pidovskega lobija ni upala zakrpati, je za Laha pomenila poslovno okolje, v katerem je bil najbolj »konkurenčen«. Do sredine prejšnjega desetletja je deloval bolj ali manj v tišini, za tesno zaprtimi vrati prostorov na Dunajski 9, kjer je imelo sedež več deset njegovih podjetij. Širša javnost ga je začela zaznavati po nakupu stolpnice TR3 in vile Rog na Bledu. To je ob zgražanju domačin obdal z železno ograjo, ki jo je kasneje moral podreti. Medtem ko je družbeno »rehabilitacijo« iskal kot mecen kulturnih dogodkov, zbiralec umetnin in predsednik jadralske zveze, je domala vse premoženje (pred krizo naj bi ga bilo po nekaterih ocenah za okrog četrto milijarde evrov) prenesel v Luksemburg in na Ciper.

Četudi ga je Janez Janša iz »vojne proti tajkunom« izpustil, je bil vedno znan po dobrih zvezah na levi. Tudi zato ni bilo presenetljivo, da je bil Lah jeseni 2009 od Infonda Holdinga Boška Šrota pripravljen odkupiti četrtno Mercatorja in da je vseskozi v igri za nakup Uniona. V deželi s kratkim zgodovinskim spominom je pač mogoče marsikaj. Tudi to, da se eden od simbolov vsega, kar je šlo v privatizaciji narobe, zdaj vrne kot »domači« rešitelj največjih slovenskih podjetij.